

Kričac

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 49 • številka 2 • oktober 2020 • poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

UCI WORLD
TOUR

letour.fr @LeTour #TDF2020

Konec avgusta je bila izvedena vaja evakuacije v primeru požara v stavbi na Kolodvorski 2. Namen vaje je bil preizkusiti organizacijsko in tehnično pripravljenost za varno in hitro evakuacijo iz objekta, praktično usposobiti zaposlene, kako ukrepati v primeru požara.

FOTO: Adrian Pregelj

vsebina

- 4 Ilinka Todorovski: Prostor strokovne razprave se je skrčil na minimalno
- 6 Učinki epidemije na poslovanje RTV
- 9 Prenova: Radijska stavba v novi preobleki
- 10 Svet delavcev: Delo na domu – kako nam uvedba gre v praksi?
- 11 Radijska igra: Na radiu to jesen Kot v filmu
- 12 Val 202 na Nanosu: Radijski razgledi s 1252 metrov nad morjem
- 15 TDF 2020: Presežnost letošnje francoske pentlje
- 16 Priznanja RTV Slovenija za leto 2019
- 20 Arsova kratka zgodba: Vlaku ob 6.15
- 22 Poletna noč: 75 let Big Banda RTV Slovenija
- 23 Križanka

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija
Ustanovitelj in izdajatelj: RTV Slovenija,
Ljubljana, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana
Telefon: 01 475 25 30 e-mail: kriac@rtvslo.si
Interni časopis Kričac je uredila Služba za komuniciranje RTV SLO
Prelom: Ma3ca, Trzin
Tisk: Tiskarna Cicero, Begunje na Gorenjskem,
naklada 2000 izvodov
Rokopisov in fotografij ne vračamo.
Prispevke je lektorirala Vesna Vrabič.
Redakcijo smo zaključili: 14. oktobra 2020
Avtorica fotografije na naslovnici: Polona Bertonecelj

uvodnik

Zgodila se je pandemija in svet se je spremenil. Neverjetno hitro. Stvari, ki so bile še pred kratkim samoumevne, niso več takšne. Meje so se zaprle. Gibanje omejilo. Neprijeten strah se nam je zarezal v kosti. Ljudje se vedejo drugače. Njihova stiska se kaže v agresiji. Primitivnost, grožnje, napadalnost in nespoštljivost polnijo družbena omrežja. Kar naenkrat smo se začeli deliti. Na leve in desne. Črne in rdeče. Normalnih, večbarvnih, sredinskih, neopredeljenih ni več. Če le dovoljkrat ponovimo laž, ta postane resnica. Tudi novinarji so kar naenkrat postali naši in vaši. RTV kot javni medij nepotreben, opozarjanje na nepravilnosti pa sovražno dejanje. S predlogom novega medijskega zakona smo se srečali sredi poletja. Javna razprava o njem se je končala, še preden se je dobro začela.

Razmišljam o hiši, v katero hodim že več kot 30 let. Delo v njej me je izoblikovalo, me navduševalo in polnilo. Visoki standardi so bili samoumevni: zborna izreka, domišljenost procesa, verodostojnost in kakovost izdelka. Delala sem z veseljem in užitkom. Ob sobotah in nedeljah, tudi ob praznikih, ko je bilo potrebno. Zavedala sem se, da sem del javnega servisa in da delam za vse gledalce in poslušalce. Da je ohranjanje kulture in jezika pravzaprav tudi ohranjanje mojega naroda. Slovenci smo se ohranili kot narod skozi stoletja prav s tem vztrajnim negovanjem svojega jezika in kulture.

Ponosna sem bila, da delam na RTV-ju. In hvaležna. Še vedno sem. Za vse znanje, izkušnje in raven, ki smo jo dosegli. In verjamem tudi v svoje sodelavce. Med nami so seveda tudi nekateri, ki morda iščejo izhode, da bi delali manj. Tako kot povsod. Gaussova krivulja velja pač tudi za nas. A prepričana sem, da je večina predana svojemu delu. Da jih je delo, tako kot je mene, začaralo in prevzelo s svojo dinamiko in raznovrstnostjo. Da so veliko dali in da se zavedajo, da so od dela v naši hiši tudi veliko dobili. Verjamem, da so tudi oni ponosni na to, da delajo v njej.

Vsaka demokratična država potrebuje javni servis, ki zagotavlja ljudem verodostojne informacije, skrbi za manjšine in invalide, pripravlja in predvaja program, ki zagotavlja pokrivanje tem, ki morda niso finančno tako donosne kot katere druge, ki skrbi za otroke, mladino, kulturo in umetnost, razkriva dokumentarne zgodbe in zgodbe, ki polnijo srce in dušo in ne denarnic velikih multinacionalk ... Javni RTV je tu za vse naše državljane – za verne in neverne, za Rome, italijansko in madžarsko manjšino, za bolne in slepe ter gluhe, za stare in otroke, za tiste, ki obožujejo narodnozabavno glasbo, in tiste, ki uživajo ob opernih arijah ... In nihče od državljanov ni več ali manj vreden. Vsakdo ima pravico, da na našem javnem servisu najde svoj košček prostora.

Imamo še veliko zamisli in volje. Ni nam vseeno. Če bi le lahko delali naprej. In to dokazovali v dobro ljudi, naroda in ne vsakokratne aktualne politike.

Nataša Bolčina Žgavec

Ilinka Todorovski

Prostor strokovne razprave se je skrčil na minimalno

Epidemija koronavirusne bolezni, ki je Slovenijo prvič zajela sredi marca, in hkratno politično brbotanje ob menjavi vlade, v središču katerega se je znašla RTV Slovenija, sta pred varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev Ilinko Todorovski postavila nove, drugačne izzive. Število odzivov je v prvih tednih po razglasitvi epidemije zelo naraslo, trend se je nadaljeval globoko v poletje. Kot pravi, bi lahko na podlagi števil brez težav sklepali, da se je zanimanje za RTV Slovenija, predvsem pa za dvig kakovosti vsebin, povečalo. »Ko pa se spustiš v vsebino odzivov, hitro ugotoviš, da se je prostor strokovne razprave skrčil na minimalno in da o poklicnih in etičnih vprašanjih skoraj ni več mogoče razpravljati.« Ilinka Todorovski si želi strokovne razprave, tudi o prihodnji vlogi varuha, a so časi ob burnem dogajanju tovrstnim premislekom nenaklonjeni.

Med epidemijo se je število odzivov gledalcev in poslušalcev zelo povečalo. So se ti odzivi vsebinsko kakorkoli razlikovali od tistih prej?

Bistveno več odzivov je, ki jih lahko uvrstim med mnenja, z njimi pa varuh zelo težko kaj resnega naredi: ne more polemizirati s pričakovanji in političnimi prepričanji. V takšni enosmerni komuni-

kaciji zmanjka prostora za varuhovo delo: za razčiščevanje in pojasnjevanje poklicnih in etičnih dilem, razpravo z občinstvom na eni in programskimi ustvarjalci na drugi strani, luščenje sporočil, kako naj deluje medij, da bo še bolj v službi javnosti.

Tisti, ki izrekajo ostra mnenja in kritike, so večinoma prepričani, da govorijo v

imenu vseh, ne le v svojem imenu. Težko sprejmemo, da so gledalci, poslušalci in bralci različni, da imajo različna pričakovanja, poglede in vrednote. Pri tem so velikokrat grobi, izključevalni, tudi napadalni.

Gotovo gre za posledico radikaliziranih družbenih razmer, ki se kaže tako v politični retoriki kot na družbenih omrežjih. Kot bi bilo dovoljeno reči vse in bi svoboda govora pomenila, da ne veljajo več bonton, uglašenost in kultura dialoga.

Po drugi strani pa je kot neka protiutež to obdobje zaznamovalo tudi več pohval in sporočil s podporo javnemu mediju.

Spremljate dogajanje na družbenih omrežjih?

Skoraj nič. Razmišljala sem, da bi poti komunikacije z občinstvom razširila na družbena omrežja, da bi bila tudi tam dostopna in vidna, vendar sem se po temeljitem premisleku in tudi na podlagi praks iz tujine odločila, da tega koraka ne bom naredila. V zdajšnji kadrovski zasedbi in pri zdajšnjem načinu dela, ko nobeno vprašanje ne ostane brez odgovora, bi naloga postala neobvladljiva, učinek in doseg pa bi bila vprašljiva.

Ste v četrtem letu petletnega mandata varuha, funkcije, ki je nenehno med klavdivom in nakovalom.

To je vgrajeno v varuhovo delo. Ker si del medija, vendar si v tem mediju glasnik občinstva in ne programskih ustvarjalcev. V odnos z novinarji, uredniki, drugimi zaposlenimi in vodstvom ne vstopaš kot kolega, ampak kot bralec, poslušalec, gledalec in uporabnik storitev. Tak položaj sam po sebi vedno znova sproža nespornosti. Na čigavi strani sem? Navadno povem, da sem na strani vrednot javnega medija. Ne morem braniti napak in slabosti. Obenem pa želim tudi poudarjati vrline našega orjaškega javnega medijskega servisa. Je pa bistveno težje, kot sem pričakovala, da bo.

Nesporazumov je precej, še posebej v tem času, ko varuh stežka prispeva k strpnejši in racionalnejši razpravi, ki bi izhajala iz dejstev in ne le iz občutkov. Morda je to čas, ko lahko še najbolj pomagam s tem, da čim bolj verodostojno sporočam, kaj so pričakovanja občinstva. Seveda ne na način, da bi že število klicev ali sporočil pomenilo, kaj v programih in storitvah je prav in kaj narobe. Ne gre za televoting. S pozornim in potrpežljivim branjem in poslušanjem se poskušam vživet v pričakovanja, da potem prenesem

sporočila občinstva in predlagam izboljšave. Nihče si ne želi, da bi novinarji, tonški mojstri, snemalci, grafiki, napovedovalci in drugi trdo delali, da bi programi prišli do občinstva, potem pa bi se izkazalo, da niso bili dobro sprejeti ali pravilno razumljeni. Sodelovanje v takem dialogu med občinstvom in ustvarjalci je že samo po sebi zahtevna naloga, v zaostrenih družbenih okoliščinah pa imam včasih občutek, da nam je spodneslo tla pod nogami. Vsaj v komunikaciji.

Tudi znotraj hiše?

Tudi. Od občinstva večkrat slišim: »Če ste varuh naših pravic, nam boste pritrdili ...«, kar so popolnoma nerealna pričakovanja. Varuh ni nekdo, ki slepo pritruje vsakemu interesu, želi ... Na drugi strani pa so programski ustvarjalci, ki rečejo: »Zdaj, ko nas vsi, nas boš pa še ti,« in potem pričakujejo, da bo varuh skupaj z njimi stal na nekem braniku. Pri vrednotah da, vsekakor, ne pa tudi pri napakah, zdrsih in slabih odločitvah.

Na podlagi ponavljajočih se odzivov ste pripravili deset priporočil za PPN. Bi kakšno še posebej izpostavili?

Vsako leto pripravim priporočila. Letos bi želela posebej poudariti pričakovanje, da bo javni medij odpiral prostor dialogu in ga tudi spodbujal. Pogovarjati se in se slišati, tudi to je odgovornost javnega medija. Treba je iskati in negovati dialoške žanre, v katerih je mogoče tudi kaj pojasniti in osvetliti.

Med stalnicami je priporočilo, naj se čim večja teža nameni domači produkciji. Občinstvo nadvse ceni vsebine, ki pripovedujejo o nas samih – o naši preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ne glede na žanr. Večkrat si mislimo, da je bilo o vsem že vse povedano, kar pa ne drži. Že samo krajevno opazimo velike praznine – posamezni deli Slovenije so bistveno manj vidni kot drugi. Slovenija ni samo Ljubljana z državnimi institucijami, parlamentom, vlado in drugimi pomembnimi ustanovami. Prav tako je potrebna raznovrstnost vsebine, ki niso le »elitne«, za izbrano publiko.

Iz leta v leto opozarjam, da bi morali kot medijska hiša vse kanale uporabiti za pojasnjevanje, kaj sploh je javni medijski servis in zakaj potrebujemo RTV. Kaj se ustvari s prispevkom, ki ga gospodinjstva plačujejo vsak mesec. Morda je kakšna priložnost tudi že zamujena. V času ostrih polemik o medijski prihodnosti se včasih

zdi, da se s promocijo javnega medija postavljamo v obrambno držo. Takšen vtis pa je kvečjemu kontraproduktiven. Treba bi bilo poiskati način za nenehno sporočanje: kdo smo, kako delamo, kaj so izzivi in načrti ter kje so pasti, tudi za slovenski jezik in samobitnost, če bi oslabili javni medij.

Sprejema se nova medijska zakonodaja. Vas je vsebina treh predlaganih novih zakonov presenetila?

Bom odgovorila posredno, z retoričnim vprašanjem: na podlagi česa bi bilo mogoče pričakovati, da povprečen odločevalec bistveno bolje pozna delovanje javnega medija kot povprečen pritožnik? Samo iz odzivov, prejetih prek varuha, bi bilo mogoče bolje razumeti ozračje, v katerem se snujejo medijske spremembe. Upam, da ne pride do sprememb s trajnimi škodljivimi posledicami. Občinstvo si ne želi ničesar manj, kot javni medij ponuja že zdaj. Razen oglasov. Povsod drugod pričakuje več in bolje, tako po kakovosti kot po raznolikosti in obsegu.

Mojca Boštele

Številke in dejstva

V prvih osmih mesecih letošnjega leta je na varuhov naslov prispelo 1689 odzivov, kar je več kot v celotnem lanskem letu, ko jih je bilo skupaj 1617. Največ odzivov se nanaša na televizijske programe, sledita splet in radio.

Varuh sprejema vse vrste odzivov: pritožbe, kritike, mnenja, vprašanja, pobude in predloge, pohvale. Varuhove naloge opredeljuje pravilnik, ki je dostopen na spletni strani www.rtslo.si/varuh.

Mesečna poročila z odzivi občinstva, odgovori pristojnih ter ugotovitvami, mnenji in priporočili varuhinje so na spletu objavljena do desetega v mesecu. Naročite se na e-novičnik.

Poti do varuha:

po telefonu 01 475 47 00
po e-pošti varuh@rtslo.si
prek spletnega obrazca
<https://www.rtslo.si/varuh/oddaj-pritozbo>
po pošti na naslov RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana (za varuhinjo)

Učinki epidemije na poslovanje RTV

Sedem mesecev od letošnjih devetih delujemo v stanju, ki ga nikakor ne moremo šteti za običajnega. Ves čas se prilagajamo razmeram. Najhuje je bilo, ko je vse obstalo, razen našega RTV-ja in drugih nujnih služb. Ko smo se končno lahko nekoliko sprostili in upali, da se bomo lahko vrnili v normalne okvire delovanje, se je žal pokazalo, da je bilo izboljšanje kratko. Znova smo začeli delovati v okoliščinah, ko se nam lahko zgodi, da bo treba spet delati z manj ljudmi. Bistveno pa je, da so naši programi še vedno dobri ali odlični. Da zmoremo delati v vseh okoliščinah, da znamo iskati rešitve in da v tem vedno znova presenečamo.

Je v tem času res treba govoriti tudi o denarju in poslovanju? Še posebej, ker nekateri mislijo, da bi RTV Slovenija z boljšim vodstvom lahko poslovala z 18 milijoni evrov manj denarja. Verjamem, da prav zaradi takih napovedi želite izvedeti tudi, kako posluje. Bomo z RTV-prispevkom v enaki višini kot leta 2012 zmogli končati leto in uspešno delovati tudi prihodnje? Je mogoče, da bomo dobili dodaten denar od te vlade, ki naj bi jo novinarji ob usmeritvah vodstva rušili? Lahko delujemo brez sprejetega finančnega načrta?

Res je, da se kot generalni direktor vsak dan ukvarjam z reševanjem težav in usklajevanju, vendar je bistveno del vodstva to, da v danem trenutku ve, kaj se bo zgodilo in vplivalo na poslovanje. Tega smo se moji ožji sodelavci in jaz zavedali od začetka mojega delovanja. Kot

veste, sem vedno govoril, da se moramo vesti racionalno, kajti le tako bomo lahko potrkali na vlado, ki predstavlja ustanovitelja. Tako smo ravnali, poslovali sicer z izgubo, ki pa je bistveno manjša, kot bi lahko tudi bila. Boljši, pozitiven, rezultat zaradi povišanja izhodiščnih oziroma povprečnih plač pač ni bil mogoč, ker nam tudi delnic ni uspelo prodati. Vedno sem se zavzemal, da bi začeli nujno gradnjo primernih studijskih in drugih prostorov, žal pa posluha pri nekaterih odločevalcih ni bilo. Tako smo bili »obsojeni« na izgubo, ki je lani narasla na 3,2 milijona evrov, čeprav bi jo brez težav pokrili, če bi leta 2018 začeli gradnjo in za ta namen prodali delnice. Bistveno je, da so se stroški dela leta 2019 povečali za 5 milijonov evrov, izguba pa je narasla le za 2 milijona evrov.

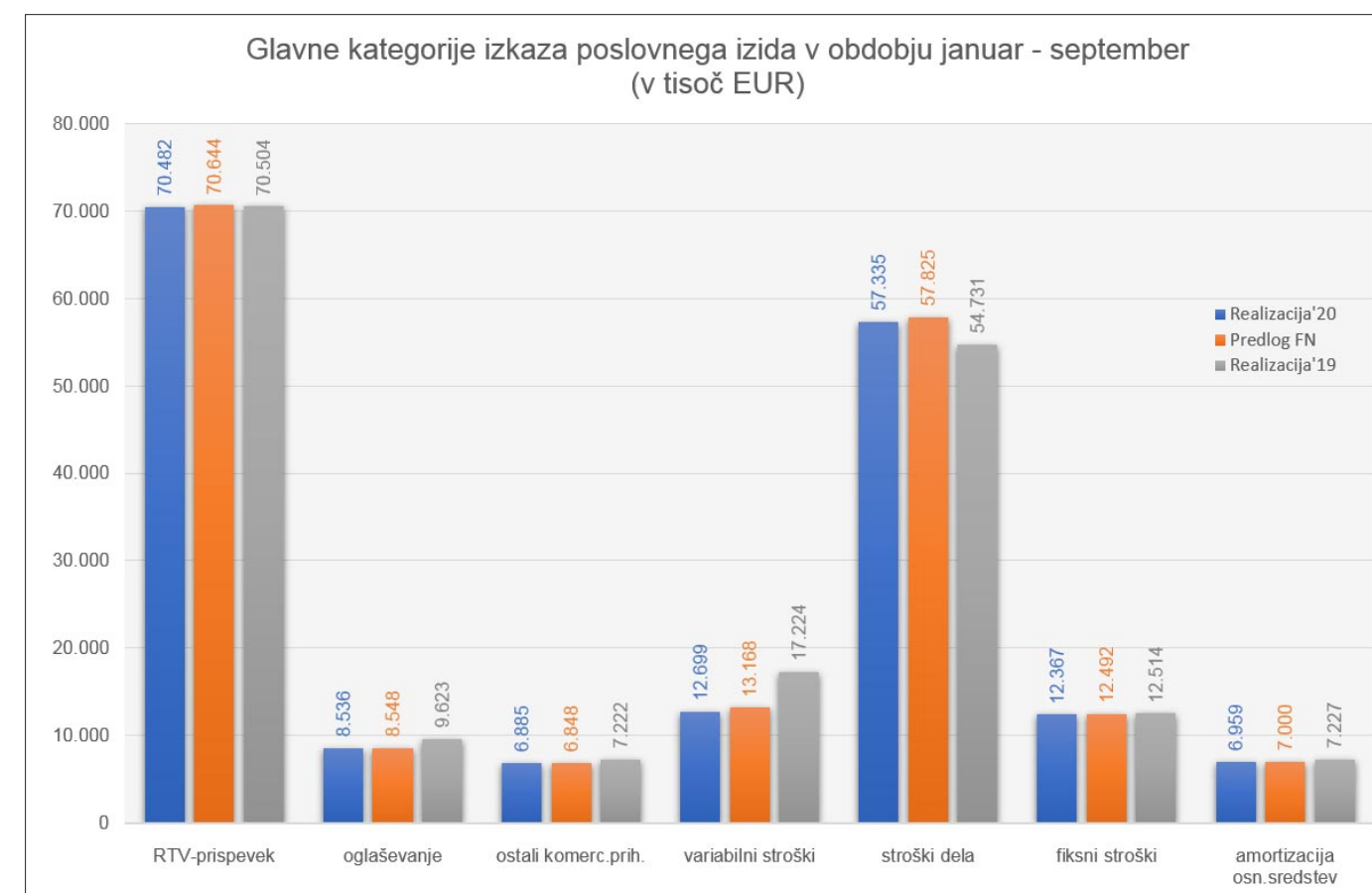
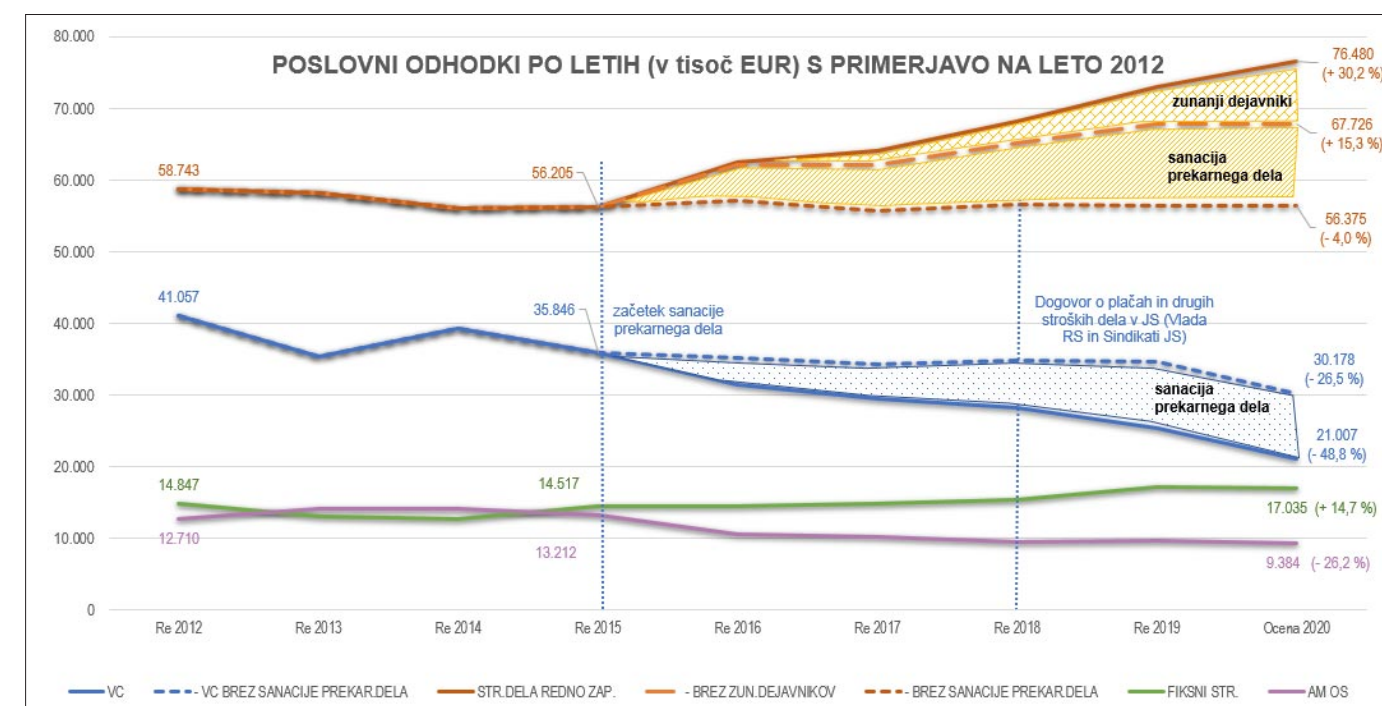
Za letos so nam na vladi rekli, da moramo porabiti rezerve, torej delnice, da pa bomo rešitev za leto 2021 in naprej dobili v spremembi zakona. Žal je predsednik vlade, ki je to predlagal, odstopil in nova vlada se je morala najprej spopasti z epidemijo. Na nas so, milo rečeno, pozabili in moramo se znajti s tem, kar imamo. Žal imamo zaradi, kot kaže, sporne zamenjave treh članov nadzornega sveta še zastoj pri sprejemanju finančnega načrta. Vodstvo je pripravilo vsa pojasnila za sejo 25. 3. 2020, ko naj bi nadzorni svet sprejel finančni načrt, ki je pred tem dobil pozitivno mnenje programskega sveta. Po epidemiji smo pripravili nov finančni načrt julija, ki je bil usklajen z rebalansom programsko-pro-

dukcijskega načrta. In zdaj bomo pripravili spet nov rebalans programsko-produkcijskega načrta in finančni načrt, ki bo vključeval vse te spremembe.

Bistveno je, da za poslovanje lahko porabimo le toliko, kolikor imamo. Epidemija nam je res znižala prihodke od oglasov za 1,5 milijona evrov, ne bomo realizirali pričakovanih 0,6 milijona evrov oglasov ob olimpijadi, vendar smo imeli tudi manj stroškov. Tako nam zloga na transakcijskem računu ob zelo omejenem investiranju zadošča za normalno poslovanje do konca leta. Žal bomo zaradi pozno sprejetega finančnega načrta in postopkov prodaje delnic tudi letos ob koncu leta imeli izgubo. Vendar jo bomo lahko pokrili s presežki preteklih let, ki so konec leta 2019 znašali 9 milijonov evrov. Verjetno ste že pozabili, da ti izvirajo še iz leta 2005, ko je na račun RTV prišlo 37 milijonov evrov iz naslova iztisnitve delničarjev Eutelsat ob preoblikovanju družbe. Za letos bo to zadoščalo. Za drugo leto pa ne več. Če bo vrednost delnic ostala tako nizka, kot je zdaj, bo šlo drugo leto resnično za nohte. Če seveda vendarle ne bodo obrodile uspeha vse akcije, ko poskušamo politiko prepričati, da vlada mora po stavkovnem sporazumu zagotoviti denar za poslovanje, če že ustavne zaveze o tem ne spoštujejo.

Igor Kadunc, MBA
generalni direktor

RTV Slovenija v številkah

Naše pripombe in stališča ob predlaganih novelah medijske zakonodaje

Novinarska konferenca, na kateri je vodstvo RTV Slovenija predstavilo stališča in pripombe RTV SLO na zakone o spremembah in dopolnitvah medijske zakonodaje. FOTO: Adrian Pregelj

RTV Slovenija je na predloge novele medijske zakonodaje (Zakon o radioteleviziji (ZRTVS-1) in krovni Zakon o medijih (ZMed)) podala svoje pripombe in stališča ter vlado pozvala k pripravi novih predlogov, tokrat ob sodelovanju nacionalne radiotelevizije.

Konec septembra se je končala javna razprava o treh medijskih zakonih (o RTV, STA in ZMed), na katere je po podaljšanju roka za razpravo prispelo skupno 193 pripomb. Svoja stališča in pripombe na predlagane spremembe ZRTVS-1 in ZMed, ki bi nedvomno finančno oslabile javni medijski servis, je posredovalo tudi vodstvo RTV Slovenija.

Kot je zapisalo v pojasnilih, predlogom sprememb medijskega svežnja najbolj očita naslednje:

- iz nobenega gradiva ali zapisa ni razvidno, da bi se pred postavljanjem ciljev sprememb opravila kakršnakoli strokovna analiza stanja. Vsi trije zakoni posegajo v sredstva, s katerimi razpolaga RTV;
- v obrazložitvi in prikazu posledic za proračun oziroma javne finance so podani napačni izračuni ali ocene ali jih sploh ni. To onemogoča prikaz finančnih sprememb, ki bi doletele RTV v primeru sprejema vseh treh ali posameznih predlogov zakona;

- ministrstvo pred oblikovanjem zakonskih sprememb ni izvedlo preizkusa, ki mu ga nalaga odločba Ustavnega sodišča. Obvezno bi moralo preveriti vzdržnost dolgoročnega financiranja RTV Slovenija ter vpliv tako omejenega financiranja na izvajanje javne službe. Glede na obrazložitve zakonov ni opravilo ne enega ne drugega;
- predlog ZRTVS-1C vsebuje številne nometehnične napake, kar vzbuja upravičen dvom o strokovnosti predloga;
- utemeljitev ministrstva za izločitev Oddajnikov in zvez iz RTV Slovenija temelji na napačnih finančnih predpostavkah, zato je tudi finančni zaključek ministrstva zgrešen, ob tem, da ni navedenih razlogov, ki bi omogočali daleč najugodnejšo ureditev, da RTV sama ustanovi gospodarsko družbo (to se je zgodilo v vseh primerih, ki jih predlagatelj navaja v obrazložitvi, razen na Hrvaškem);
- nepravilno enači dejavnost nacionalne radiotelevizije in tiskovne agencije STA;
- ministrstvo želi na RTV Slovenija uvesti več

oglasov in tako programe nacionalne televizije izenačiti s ponudbo komercialnih medijev;

- denar iz RTV-prispevka želi nameniti za delovanje komercialne medijske hiše, pri čemer je definicija tega, kaj je javni interes, popolnoma ohlapna in temu pogoju lahko zadosti medij v RS, ki v aktih ustrezno opredeli svoj status;
- financiranje javnega interesa v zasebnih medijih in STA namesto sedanjega sofinanciranja države prek dela RTV-prispevka prenaša neposredno na državljane.

Na podlagi poglobljenih razprav in analiz ter zgoraj navedenega je vodstvo RTV ob podpori številnih zaposlenih, ki jim je mar za izvajanje vseh funkcij javnega servisa v naši majhni državi, izrazilo globoko nestrinjanje s tako pripravljenimi zakonskimi predlogi. Resorno ministrstvo je zato pozvalo, da jih v celoti umakne.

P. R.

Radijska stavba v novi preobleki

Zamenjava oken na radijski stavbi

Letos nadaljujemo zamenjavo zunanjega stavbnega pohištva na radijski stavbi. Lani smo končali dela v južnem, pisarniškem traktu, spomladi pa smo nadaljevali s tehničnim traktom in julija končali zamenjavo zasteklitve na stopnišču. Zamenjava dotrajanih lesenih oken z novimi PVC-okni je bila velika logistična zalogaj in je zahtevala veliko prilagajanja ter usklajevanja med izvajalci in uporabniki.

S poseganjem v stavbno lupino smo sledili ohranjanju podobe stavbe v javnem prostoru, zahtevam spomeniškega varstva, tehničnim pogojem z vidika učinkovite rabe energije in izboljšanju gradbeno-tehničnega stanja stavbe ter ne nazadnje funkcionalnosti in delovnim procesom, ki potekajo v radijski stavbi. Tehnične karakteristike, ki jih dosegajo vgrajena okna, ustrezajo vsem predpisanim standardom učinkovite rabe energije. V prostorih, v katerih tehnološki procesi zahtevajo višje standarde zaščite pred hrupom, so vgrajena zvočnoizolativna okna.

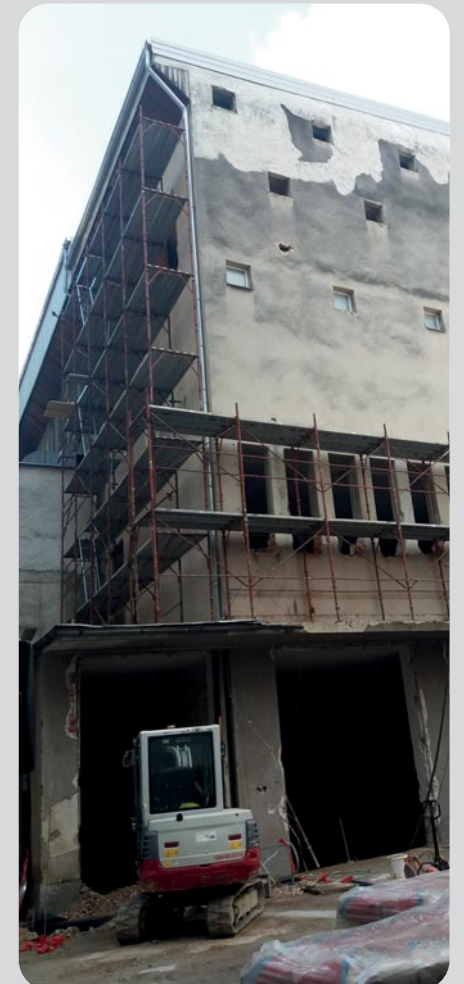
Zamenjava stavbnega pohištva je vključevala zamenjavo oken, zunanjih senčil in notranjih ter zunanjih polic. V nadaljevanju je načrtovana še zamenjava konvektorjev, zato so bila ob menjavi oken vgrajena tudi mikrostikala, ki bodo omogočala individualno regulacijo ogrevanja oziroma hlajenja glede na odpiranje oken.

Marko Filli, tehnični direktor

Rekonstrukcija objekta D

Po večkrat ponovljenem javnem razpisu smo maja začeli rekonstruirati objekt D, ki je sestavni del sklopa radijskih stavb, stoji pa ob stavbi s studiema S14 in S26. Gre za enega naših najstarejših objektov, zato je bila pred kakršnimi koli večjimi posegi v stavbo nujna potresna sanacija objekta. Del objekta bo zato dozidan, objekt pa bo dobil povezovalno stopnišče do glavne radijske stavbe. Nadzidava zadnje etaže bo omogočala ureditev prostorov z ustrezno uporabno višino. Funkcionalno se stavba od pritličja do drugega nadstropja navezuje na sosednja studia S14 in S26 ter na prostore v sosednjem objektu E, ki se že zdaj uporabljajo za potrebe naših glasbenikov. V 3. in 4. nadstropju bodo urejeni prostori za Glasbeno produkcijo, ki zdaj domuje v radijski stavbi. Gradbena dela so potekala do konca poletja, obnova pa se bo končala do konca jeseni.

Načrti za prihodnje leto

Dokončali bomo obnovo zaklonišč, ki je potekala že lani, a zaradi prekinitev pogodb z izbranim izvajalcem dela niso bila v celoti končana. Zaklonišči moramo vzdrževati in ohranjati njuno večnamensko funkcijo.

Prenovili bomo restavracijo, kot nadaljevanje že prenovljenega bifeja. Ob tem bomo prenovili tudi kuhinjo, zato je izvedba načrtovana med poletjem, ko je obratovanje restavracije že okrnjeno zaradi dopustov.

V preteklih letih začeti projekt zamenjave stavbnega pohištva bomo nadaljevali v pritličju TV-stavbe, kjer je fasadna zasteklitev dotrajana in povsem neskladna s sedanjimi zahtevami energetske učinkovitosti, nemalo težav pa povzroča uporabnikom pisarn v pritličju.

Delo na domu

– kako nam uvedba gre v praksi?

Nova, jesenska razglasitev epidemije znova vnaša nekaj nejasnosti glede pravne ureditve dela na domu. Delo na domu je lahko urejeno na dva načina – s podpisom nove pogodbe o zaposlitvi, ki omogoča tudi delo na domu, ali pa z odredbo o začasnem delu na domu.

Pravna ureditev

V času uradnega trajanja epidemije ima vsak delodajalec možnost enostransko, brez soglasja delojemalca, odrediti delo na domu za čas njenega trajanja (169. člen ZDR_1). Na predlog vodje ga izda kadrovska služba.

Kadar epidemije oz. druge nevarnosti ni, te pravne podlage ni mogoče uveljavljati, pač pa je treba razmerje urediti trajneje in predvsem z obojestranskim soglasjem. Zakon zahteva podpis nove pogodbe o delu in prijavo pri pristojnem inšpektoratu za delo. V primeru RTV SLO vodstvo tudi zahteva, da pooblaščen strokovnjak opravi pregled na domu zaposlenega (začasno zadostuje fotografija domačega delovnega prostora, čemur bo sledil napovedan ogled na vašem domu).

Zakon pregleda sicer izrecno ne zahteva, je pa tak pregled suverena delodajalčeva odločitev, saj bo v primeru poškodbe v času dela na domu zanjo odgovoren enako, kot če bi se zgodila v prostorih delodajalca.

Pogodbe o delu na domu v času trajanja epidemije

Praviloma imajo pogodbe o delu na domu določeno tedensko časovno omejitev (večinoma dva dni na teden po dogovoru z vodjo). Zato naj vodje za tiste zaposlene, ki že imajo sklenjeno pogodbo za delo na domu in jim določeno časovno obdobje ne zadostuje, na generalnega direktorja naslovijo vlogo za dodatno razširjen časovni obseg dela na domu za čas trajanja epidemije.

Praksa

Na pobudo in vztrajanje Sveta delavcev so urejeni tudi interni akti: februarja 2019 smo sprejeli *Pravilnik o opravljanju dela na domu* javnega zavoda RTV SLO, konec leta 2019 pa je bil usklajen še *seznam delovnih mest*.

Delo na domu seveda ni primerno za vsa delovna mesta in tudi ni pravica zaposlenih, temveč je stvar obojestranskega dogovora. Dosedanje (delno) izvajanje dela na domu je

pokazalo, da so zelo velika ovira za uvedbo trajnejših oblik dela na domu tudi ali predvsem slabi odnosi med zaposlenimi (na vseh ravneh), nezaupanje in slabo sodelovanje. Brez obojestranskega soglasja pa delo na domu ni mogoče.

Postopek za pridobitev pogodbe o delu na domu

Po dogovoru med zaposlenim in njegovim vodjem vodja izpolni vlogo (celoten protokol in pogoji za sklenitev pogodbe so javno objavljeni na internem portalu MojRTV). Ko je sklenjena nova pogodba o zaposlitvi z možnostjo dela na domu, zaposlenemu začasno neha veljati dosedanja pogodba o zaposlitvi. S potekom v pogodbi dogovorjenega časa trajanja (ta za celotno RTV ni enoten), pa se v veljavnost vrne dosedanja pogodba.

Tudi po sklenitvi dogovorjen obseg dela zaposlenemu ne pripada samodejno, pač pa je nujen sproten in natančen (pisni) dogovor med vodjo in zaposlenim o razporeditvi časa, ko slednji naloge opravlja od doma, in o poročanju o opravljenem delu v mesečnem poročilu o delu.

V prvih pogodbah, ki so bile ponujene v podpis zaposlenim, je zapisan tudi stavek: »Razen zahtevkov iz te pogodbe, pogodbeni stranki druga do druge nimata nobenih medsebojnih zahtevkov oz. se tem izrecno odpovedujeta.« Po opozorilu Sveta delavcev je ta stavek pravno ničen. Tisti, ki so morda že pred tem podpisali pogodbo, se lahko oglašijo v Kadrovske službi, da jim pogodbo popravijo.

Sredstva in tehnološka oprema

Sklenitev pogodbe o delu na domu delodajalca NE zavezuje k zagotavljanju službenega prenosnega računalnika. Tudi zato dodelitev službenega prenosnega računalnika NI pogoj za možnost dela od doma. Mora pa uporabnik poskrbeti, da ima računalnik, prek katerega dostopa (prek oddaljenega dostopa), nameščeno posodobljeno

programsko opremo in ustrezno zaščito pred zlonamerno kodo.

Za delovna mesta, na katerih je nujen tudi oddaljen dostop do hišnih informacijskih sistemov, bodo ti zagotovljeni (kartice RSA v fizični ali programski obliki oz. drugi dostopi). Dostope odobravajo direktorji OE in vodje oziroma njihovi pooblaščenici glede na potrebo delavca po oddaljenem dostopu. Ker bo dodeljenih dostopov tudi v prihodnje več, kot je mogočih hkratnih dostopov (omejeni so z zmogljivostjo strojne opreme in s številom zakupljenih licenc), bodo ob morebitnih večjih težavah pripravili ukrepe (npr. urnike dostopa, popoldansko delo, krajši čas neaktivnosti ipd.).

V praksi se težave z oteženim dostopom do nekaterih sistemov že dogajajo, na kar smo Službo za informatiko že opozorili.

Svet delavcev odsvetuje podpis novih pogodb o zaposlitvi z možnostjo dela na domu

Kljub nekajletnim vztrajnim prizadevanjem, da bi delo na domu uredili s pogodbami, se je vodstvo zavoda odločilo, da te nove pogodbe o zaposlitvi sklene le za določen in ne za nedoločen čas. Člani sveta delavcev ocenjujejo, da je to sporna rešitev. Vodstvo smo zato pozvali, da pogodbe spremenijo tudi tistim, ki so nove pogodbe o zaposlitvi z možnostjo opravljanja dela na domu že podpisali ter obstoječe osnutke spremenijo. Vsi tisti, ki pa ste skladno s pravilnikom o opravljanju dela na domu vložili prošnjo za delo na domu, pa odsvetujemo podpis nove pogodbe o zaposlitvi.

Za kakršne koli dodatne informacije smo na voljo na svet.delavcev@rtvslo.si.

Jana Vidic

Na radiu to jesen Kot v filmu

Začetek septembra je na 1. program – PRVI Radia Slovenija prinesel mladinsko radijsko nadaljevanko *Kot v filmu*, posneto po priljubljenem istoimenskem romanu Vinka Möderndorferja. Nadaljevanka je nastala v Uredništvu igranega programa Radia Slovenija, ki deluje znotraj 3. programa Radia Slovenija – ARS. Zgodbo o hitenju v odraslost in poletju mladega Gašperja, v katerem se je hipoma vse postavilo na glavo, je v radijsko obliko spretno prevedel režiser Klemen Markovčič.

Radijska nadaljevanka je povsem svojstven žanr, ki pri nas nastaja izključno v domeni Radia Slovenija. Kakšna je bila izkušnja obujanja Gašperja v radijsko resničnost?

Nadaljevanke so vedno precej zahteven projekt. Z njimi tečeš na dolge proge, zahtevajo pa tudi, da imaš še pred vstopom v studio oblikovano celostno vizijo, kaj pravzaprav želiš. Pri svojem delu v osišče vedno postavim poslušalca, ki ga bom nagovorili, še posebej, ko gre za mladega poslušalca in takšno svojstveno skupino, kot je 12+. Ta je namreč precej zapostavljena, tako pri literaturi kot pri drugih oblikah umetnosti.

Lik Gašperja sta igrala dva igralca – Ivo Vitez in Saša Tabaković.

Odločil sem se, da bom lik razdelil med dva glasova – okolica sliši dečka, starega 11 let, on pa samega sebe, v svojih notranjih razmišljanjih in monologih, doži-

vlja kot odraslega človeka. Möderndorfer je zgodbo zasnoval tako, da nas Gašper kot prvoosebni pripovedovalec vodi skozi zgodbo, zato nadaljevanko vseskozi prepletata dva Gašperjeva glasova.

Igralci so oživili like, drugi zvoki pa so poslušalca učinkovito popeljali iz ambientskega v ambient.

Montaža je bila zelo zahtevna, saj je bilo posnetih kar osem delov, pa tudi avtor sam si je zamislil precej dinamično prepletanje različnih prostorskih akustik oziroma dogajalnih prostorov. Tako je želel ustvariti zvočno razkošje, kar pa zahteva veliko terenskega snemanja in posebnih efektov. Hkrati sem v svoji režiji želel ohraniti čisto, eklektično zvočno formo, ki bi bila blizu mlademu poslušalcu. Prvič smo k sodelovanju in ustvarjanju izvirne glasbe za radijsko igro povabili tudi duo Silence (Boris Benko in Primož Hladnik), ki ju verjetno poznamo bolj iz gledališča in s filma. Z glasbo je tako nadaljevanka dobila precej filmsko razsežnost.

Kje vse ste snemali?

Poleg študijskega dela na Radiu Slovenija smo snemali tudi na OŠ Prežihovega Voranca v Ljubljani, z dramskimi igralci in učenci. Ko gre Gašper na podeželje, smo se prestavili v gozdove na Dolenjsko. Mlademu poslušalcu smo želeli naslikati barvito zvočno dogajanje. Terenskih snemanj je bilo kar precej in tu je ključno vlogo odigral tonski mojster Urban Gruden, ki je tako s snemanji kot z montažo opravil veliko delo.

Poudarili ste, da je danes sluh vse preveč zanemaren čut. Sploh pri otrocih.

Ker živimo v izrazito vizualnem obdobju. Zato se mi je zdela pomembna, da mladi poslušalec sliši različne zvoke, da se z njimi tudi malo ukvarja in se sprašuje, kaj so ti zvoki in kako so nastali.

Kakšna je danes vloga oz. položaj radijske igre v družbi?

V času epidemije je bilo zanimanje veliko, praktično vsak dan so se na nas obračali učitelji, da bi jim omogočili dostop do iger. Dejstvo je, da Radio Slovenija hrani več kot 4000 enot radijskih iger v svojem arhivu in da je bil to nekoč zelo vpliven in navzoč žanr, ki ima pri nas bogato zgodovino. Še posebej radijske igre za otroke, s katerimi so odraščale generacije, med njimi tudi jaz. Zato se mi zdi pomembno, da nobeno otroštvo ne bi ostalo brez te izkušnje. Samo s poslušanjem namreč razvijamo abstraktni način mišljenja in krepimo slušno pismenost. Danes je vse konkretno in vizualno, s poslušanjem pa spodbujamo domišljijo, nagovarjamo notranje svetove. Poleg tega bodo otroci, ki bodo znali aktivno poslušati, sposobni tudi slišati, najprej sebe, potem pa tudi sočloveka.

Mojca Boštele

Avtorska ekipa

Avtor Vinko Möderndorfer
Režiser Klemen Markovčič
Tonski mojster Urban Gruden
Avtorja izvirne glasbe Silence (Boris Benko in Primož Hladnik)
Svetovalka za jezik Mateja Juričan

Radijski razgledi s 1252 metrov nad morjem

Studio z najlepšim razgledom si je na praznično avgustovsko soboto nedvomno ustvarila radijska ekipa Vala 202, ki se je tisti dan preselila na Nanos. V oddajniškem centru Nanos so jih gostoljubno sprejeli poslednji oddajničarji, ki so poslušalcem odstrli delček bogate zgodovine enega najbolj prepoznavnih oddajniških centrov.

»Vso pot sva vas poslušala. Zato sva prišla,« je ob prihodu v oddajniški center na Nanosu povedal mlad par, ko se je ustavil le lučaj od terenskega radijskega studia in si ogledoval dogajanje pod zeleno krošnjo bukve tik ob prostorih oddajniškega centra Nanos, od koder je tisti praznični dan oddajal Val 202. Reportažni avto, dva tonska tehnika, trije novinarji, kopica zanimivih gostov, med njimi tudi oddajničarja Klavdij Torkar in Stojan Vitežnik, zanimivi prispevki in za nameček koncert v živo. Tako nekako bi bil videti kratek povzetek dneva, nekoliko daljši pa priča, kako dolga in bogata je zgodovina oddajniškega centra na Nanosu in kako osupljiva je ta kraška planota, ki jo je tudi tisti poletni dan vztrajno hladil veter in za obiskovalce očistil razgled nad Primorsko in Notranjsko.

Z Nanosa so prvi radijski program začeli oddajati leta 1955, oddajniški center pa so slovesno odprli 15. decembra 1962. Ob odprtju je takratna RTV Ljubljana oddajala dva radijska programa in enega televizijskega. Danes oddajajo pet radijskih programov in osem televizijskih, gostijo pa tudi mobilne operaterje, vojsko, policijo in celo kontrolo zračnega prometa.

Karierna pot dolgoletnega vodje oddajniškega centra Stojana Vitežnika se je z oddajniki na Nanosu prepletla že pred 43 leti. »Ekipa je takrat štela devet ljudi – tri izmene po dva tehnika, eden je bil za nadomeščanje dopustov, gospodinja in šef,« pripoveduje. Kot

pravi, je poklic oddajničarja poslanstvo, in ne služba. Posadke so se v centru izmenjevale na dober teden dni. »Ko si šel gor za osem dni, nisi rekel, da greš v službo, ampak v drugi dom.« Svoj dom so tu vedno imeli tudi štirinožni kosmatinci. »Pes je bil vedno del tukajšnjega življenja, bil je deseti član posadke.«

Stojan Vitežnik je leta 2014 uredil tudi muzej analogne oddajne tehnike, ki obiskovalce popelje vse od začetkov oddajanja na Nanosu pa do sodobnega DVBT-oddajnika. Ta dan so številni izkoristili tudi za ogled muzeja. »Običajno je tako, če pridejo tehnični poklici, bi se v muzeju zadržali ure in ure, drugi pa se morda malo dolgočasijo. Vsi, ki nas obiščejo, pa so presenečeni, kaj vse imamo.« Kot pravi, je danes povsem samoumevno, da so oddajniki del RTV-ja in tudi ljudje so to tako sprejeli.

Oddajniški center se je razvijal in rasel skupaj z RTV Slovenija, napredek tehnologije pa zdaj omogoča, da ga lahko nadzirajo od daleč, natančneje iz Domžal. Z odhodom zdajšnje generacije v pokoj se bo tako za vedno poslovil tudi poklic oddajničarja.

Dogajanje na vrhu Nanosa se je na praznično soboto počasi razvilo. Vodja projekta Aleš Smrekar in novinarki Veronika Gnezda in Nina Manfređa so poslušalce s prispevki in gosti spretno vodili od Volkove kočice čez celoten krajinski park – južne in zahodne obronke Nanosa, jih povabili na let z jadralnimi padali in jih za konec pospremili v ledene jame tako imenovane nanoške lede-

nike. Glasbeni pečat dnevu je s koncertom v živo, ki ga je na 1252 metrih nadmorske višine v živo spremljala nekajdesetglava publika, dal »edini pravi primorski raper« Smaal Tokk.

Ko se je prenos Vala 202 z Nanosa bližal koncu, je Aleš Smrekar dan strnil z nekaj besedami: »Zadovoljen sem, ker je vse teklo brez tehničnih napak. Fanta sta enkratna tonska mojstra. Da ne govorimo o gostoljubnosti oddajničarjev in tudi domačinov, ki prihajajo sem. Vedno sem presenečen. Samo da gremo malo ven iz Ljubljane, dobim občutek, da nas imajo ljudje radi, da radi poslušajo Val 202. Nekateri so samo zato prišli na Nanos in so nas poslušali že na poti.

Tudi zaradi takih terenov in izkušenj, ki jih imamo, ter zaradi zgodbe, kaj vse se je dogajalo na teh oddajniških centrih, smo žalostni zaradi sprememb medijske zakonodaje, po kateri naj bi organizacijsko enoto Oddajniki in zveze, ki je s popkovino povezana z nami, z RTV-jem, in smo nanjo nostalgичno navezani, preprosto izključili.«

Mlad par je dogajanje pod bukvijo oddajniškega centra spremljal do konca, si medtem ogledal muzej, se sprehodil med oddajniškimi stolpi in za darilo dobil tudi majico Vala 202. »Hvala, super ste, ostanite še naprej takšni,« sta pomahala in se počasi odpravila v dolino.

Mojca Boštele

DAB+ omrežje v Sloveniji: prvič, drugič, tretjič ... Gremo!

15. oktobra je začelo delovati tretje nacionalno DAB+ omrežje pod oznako multipleks R2. Nov multipleks je razdeljen na vzhodno in zahodno regijo, vanj pa se bodo predvidoma vključili regionalni radijski programi in programi narodnostnih manjšin, ki delujejo v okviru RTV Slovenija (Radio Koper, Radio Maribor, Radio Capodistria in Pomursko-madžarski radio) in drugi slovenski lokalni radijski programi.

Poslušalcem v Sloveniji so radijski programi v digitalni tehniki na voljo od 19. septembra 2016. Danes je pokritost z digitalnim signalom več kot 85 odstotkov slovenskih gospodinjstev, pokrit pa je tudi večji del, 94 odstotkov avtocestnega križa.

Vinilna kompilacija Prva vrsta

Februarja 2020 je oddaja Prva vrsta doživela že svojo 100. izvedbo, kar pomeni 100 različnih slovenskih glasbenih zasedb, več kot 300 različnih glasbenikov in več kot 500 izvedenih skladb. Ob tej priložnosti so se v glasbenem uredništvu Prvega programa Radia Slovenija v sodelovanju z ZKP RTV Slovenija odločili za izdajo desetih izbranih posnetkov na vinilni plošči.

Izbor med stotico zvrstno in kompozicijsko zelo različnih nastopajočih temelji na skladbah, ki niso izdane na drugem nosilcu zvoka oziroma so bile prav za nastop v oddaji prirejene in predstavljene z novimi aranžmaji. Prav tako je vodilo kompilacije in tudi tedenske oddaje predstaviti glasbenike in zasedbe, ki zaradi svoje nekomercialne naravnosti ne najdejo širšega mesta v medijskem prostoru, a si zaradi svoje odličnosti zaslužijo, da jih sliši čim večji krog poslušalcev. Kompilacija želi opozoriti na izjemno širino in bogastvo slovenske glasbene krajine. Izbor je zato žanrsko pester, poslušalcu omogoča izkušnjo žive izvedbe glasbenega dela, nastajajoča zvočna slika pa je izrazito subtilna in teži k perfekciji.

Glasbena urednica Alja Kramar, voditelj Milan Krapež, producent Tone Jurca, tonski mojster Grega Samar ter video snemalca Matjaž Šercelj in Jernej Pogačnik so najbolj stalna ekipa radijske oddaje, ki je letos prejela tudi nagrado RTV Slovenija za izjemne dosežke v preteklem letu. Za mastering posnetkov na kompilaciji je poskrbel Miro Prljača, oblikovanje ovitka pa je prevzela Ljubica Čehovin-Suna.

S predstavitev plošče na Ljubljanskem gradu bodo 28. oktobra 2020 počastili Dan RTV in se prepustili koncertu izbranih izvajalcev, sodelujočih na plošči.

A. K.

Praznična oddaja Malih sivih celic ob 25. jubileju

»Vklopi glavo, stopi v svet, če bi rad postal vseved, Male sive celice razširijo pogled,« je odmevala himna Malih sivih celic v studiu 1.

Male sive celice vstopajo z letošnjo sezono v 26. leto delovanja. Pretekla sezona je bila za oddajo prav posebna, hkrati pa tako kot za številne tudi nepričakovana, saj so tudi »celice« morale začasno prekiniti produkcijo. To ni bila preprosta odločitev, glede na to, da so praznovali četrto stoletje in da se je obetalo zelo praznično leto.

Male sive celice lani tako prvič niso dobile zmagovalca. Kljub temu so se želeli pokloniti obletnici in ko so se epidemiološke razmere umirile, so se ustvarjalci odločili za snemanje jubilejne, praznične oddaje. Povabili so vse tekmovalce – četrtnfinaliste, poleg tega pa tudi goste presenečenja. »Pri zadnji, rojstnodnevni oddaji smo želeli predvsem vključiti otroke, jim dati glavno besedo in k sreči nam je to pod strogimi varnostnimi pogoji uspelo. Tako smo obudili rubriko drži/ne drži, reševali štiri v vrsto in igrali pantomimo. Hvaležni smo tudi za odziv vseh povabljenih, da voščijo vse najboljše. Tako se je oddaja začela s čestitkami znanih Slovencev in Slovenk – Ilke Štuhec, Gorana Dragiča in bratov Prevc. Bilo jih je več kot 20. Veliko jih je odraščalo s to oddajo in res ni bilo težko prepričati različnih znanih obrazov, da bi povedali kaj spodbudnega,« je povedala urednica Maruša Prelesnik Zdešar.

Slavnostni začetek oddaje je nadaljeval voditelj Nik s posebnim monologom, v

katerem je praznično oddajo označil za »poseben odtis časa v morda neskončni premici Malih sivih celic.«

V 25 letih sta se zamenjala samo dva voditelja in Niku se zdi sodelovanje s tako oddajo posebna čast: »Z oddajo si skoraj delim število let, tako da jo dojemam kot sopotnico. Na začetku sem jo občudoval, zdaj pa imam čast, da jo soustvarjam. Najbrž se podobno počutijo mladi učitelji, ko prvič stopijo v zbornico kot uslužbenci šole. Vsakič sem hvaležen in vznemirjen, ker sem del nečesa velikega.«

Po uvodu smo se v prispevku odpravili na pot z Nikom in novinarko Jasno, ki sta obiskala vse uvrščene ekipe na šolah in jim pripravila presenečenje. Čeprav so bili otroci prav žalostni, ko so izvedeli, da se je snemanje končalo in da se ne bodo mogli več potegovati za zmago in nagrado, so se toliko bolj veselili zadnjega druženja. Niku pa se je pridružila tudi novinarka Jasna in se tokrat preizkusila še v sovoditeljski vlogi.

Jasna sicer v oddaji poleg razlagalnih prispevkov demonstrira tudi eksperimente. »Za zadnjo oddajo sem želela pokazati enega najbolj priljubljenih eksperimentov, poleg tega pa je tudi velika atrakcija za oči. Kjer je voda, je tudi suhi led, in v kombinaciji sta prava vizualna poslastica, kar se po mojem za jubilejno oddajo spodobi. Ampak za to bo treba počakati do konca oddaje.« Po

uvodnem delu se je začelo mini tekmovanje med rumeno in vijolično tribuno v vsem dobro znani igri štiri v vrsto. Ta je potekala kot kakšna štafeta, saj so ustvarjalci oddaje morali spoštovati korona pravila. Pogledali smo si lahko še nekaj znanih čestitk in kolaž posnetkov iz preteklih sezon. Ena največjih cvetk oddaje je bila gotovo parodija Malih sivih celic, v kateri so gledalci karikirali Nika in Jasno.

Oddaja se je nadaljevala v sproščenem duhu in med drugim so se preteklih sezon spomnili tudi z rubriko Drži in ne drži, kjer sta tribuni tekmovali druga proti drugi. Prva gostja presenečenja je bila Nina Pušlar, sledila je igra pantomime. Po izčrpnih čestitki predsednika Boruta Pahorja je bil na vrsti priljubljen reper Emkej z novo himno Malih sivih celic – Vklopi glavo, stopi v svet. »Nastala je res lepa in inteligentna pesem, ki mlade spodbuja k temu, kar spodbujamo tudi mi – da raziskujejo lastno radovednost in sledijo sami sebi,« je o himni povedala urednica Maruša.

Za praznično vzdušje so poleg torte velikanske, balonov in konfetov poskrbela tudi darila. Ob koncu oddaje je Nik tekmovalcem sporočil, da kljub predčasnemu koncu sezone nagrade ostajajo. Brez tega se sezona pač ne konča.

M. J.

Presežnost letošnje francoske pentlje

Zgodovinsko, neverjetno, presežno in neponovljivo je le nekaj pridevnikov, s katerimi bi lahko opisali dogajanje na letošnji dirki po Franciji. Enega največjih športnih dogodkov letošnjega leta smo pokrili tudi v programih RTV Slovenija, o vtisih pa so spregovorili tisti, ki so dirko spremljali na kraju samem.

Rekordna gledanost

Letošnja kolesarska dirka po Franciji je bila najbolj gledana do zdaj, v povprečju jo je spremljalo 6,4 odstotka ali več kot 120.000 gledalcev, kar predstavlja 31 odstotkov takratnih gledalcev televizije.

Najvišja gledanost letošnje dirke je bila dosežena v soboto, 19. 9. 2020, ob 18.10, ko je dirko na TV SLO 2 spremljalo kar 17,5 odstotka ali 332.400 gledalcev oziroma več kot 60 odstotkov gledalcev pred televizijskimi zasloni.

Zadnja etapa je bila najbolj gledana etapa letošnje dirke po Franciji, v povprečju si jo je ogledalo kar 11,5 odstotka ali 218.900 gledalcev, kar predstavlja 41 odstotkov takratnih gledalcev televizije.

Vsaj minuto letošnje dirke po Franciji pa si je na Televiziji Slovenija ogledalo kar 55 odstotkov oziroma več kot 1.000.000 različnih gledalcev, starejših od 4 let.

Tudi na spletu v živo na rtvslo.si so gledalci ustvarili več kot 900.000 ogledov letošnje dirke.

Toni Gruden – MMC: »Nenavadno leto, nenavaden Tour. Na cesti vse v znamenju dveh Slovencev, ob poteh velike francoske pentlje pa vse podrejeno protikoronskim ukrepom in ohranjanju mehurčka. Hitro je prešlo v kri, da masko odložiš samo še v hotelski sobi in med prehranjevanjem, zato mogoče kakšen sladoled več, in kje na prostem daleč proč od ljudi. Še med spletno novinarsko konferenco sem si v zavetju svoje sobe v Grenoblu že hotel nadeti masko – naraven odziv, ker jo je na drugi strani povezave nosila avstralska predstavnica za stike z javnostmi.

Končni razplet? Razdvojenost, a veselje, da sta Slovenca v velikem slogu osvojila Dirko po Franciji in se med seboj udarila za rumeno majico ter postregla z osupljivim preobratom, ki se je takoj vpisal v kolesarsko zgodovino, nad čimer so bili tuji kolegi naravnost vžičeni. Šok pa ob vrnitvi domov, kjer je bilo več po trtosti in žalovanja kot radosti in navdušenja. Popolno nasprotje odziva in medsebojnega odnosa Roglič – Pogačar.«

Polona Bertoncelj, TV SLO: »To je bila moja prva dirka po Franciji. Nepozabno doživetje. Izjemen športni dogodek, ki je bil prilagojen razmeram s koronavirusom. Najtežje je bilo ves čas nositi masko. Hvala Slavki Pajk, da je sprejela izziv in ekipi sešila rumene maske z logom RTV. Ob neverjetnih, izjemnih dosežkih naših kolesarjev in njihovem odličnem sodelovanju s TV

Slovenijo je bilo vse lažje. Veliko ur sem preživel v avtu, na cestah. Tudi selitev iz hotela v hotel je bilo precej.»

David Črnelj, TV SLO: »Letošnja dirka je bila posebna. Sprva zaradi ukrepov zaradi koronavirusa, potem pa predvsem po za slugi slovenskih kolesarjev. Primož Roglič in Tadej Pogačar sta že na start prišla kot kandidata za najvišja mesta in sta to iz dneva v dan upravičevala. Vožnja na čas tik pred koncem dirke je bila samo še pika na i vsemu dogajanju. Razplet so tudi tuji mediji označili za enega izmed največjih preobratov v sodobnem kolesarstvu. Kolesarstvo kot novinar spremljam že skoraj 15 let, na dirki po Franciji pa sem bil že sedmič. A biti v Parizu priča takemu uspehu Slovencev je kljub vsemu nekaj posebnega.«

Igor Tominec, Val 202: »To je bila dirka, ki je ne bom nikoli pozabil. Sicer sem imel priložnost v vlogi radijskega reporterja tudi v preteklosti pospremiti že kar nekaj vrhunskih dosežkov slovenskih športnikov na svetovni ravni, ampak dvojna slovenska zmaga na francoskem Touru – to bi se zdelo še pred nekaj leti znanstvena fantastika. Ob rumeni majici, ki je bila v slovenski lasti kar dva tedna, mi je bilo poročati iz Francije v veliko veselje, čeprav sva bila s kolegom Luko Dolarjem v pogonu vsak dan od jutra do polnoči. Prepotovala sva več kot 7000 kilometrov. Tour de France se mi zdi za pokrivanje najtežje tekmovanje, ne le s kolesarskega, tudi z novinarskega zornega kota. Letos smo na Valu 202 veliko pozornosti namenili tudi družbenim omrežjem, delali smo videe in storyje, zato sva morala biti ves čas zraven. Za zadnje tri dni se je priključil še mladi Matic Božič. Vesel sem, da nam je na koncu uspelo pridobiti še rumeno majico Tadeja Pogačarja za projekt Botrstvo, to je bila pika na i projektu.«

(Vir podatkov o gledanosti: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjstev, starost nad 4 leta, gledanost znotraj istega dne, 29. 8. 2020–20. 9. 2020; vir podatkov za splet: MMC/rtvslo.si)

Katja Pečaver

Prejemniki priznanj RTV Slovenija za življenjsko delo (od leve proti desni): Mirjam Muženič, Lidija Kremžar Možek, Helena Premrl. Foto: Adrijan Pregelj/RTV SLO

Priznanja RTV Slovenija za leto 2019

Generalni direktor RTV Slovenija Igor Kadunc se je na slovesni prireditvi marca letos zahvalil in čestital sodelavkam in sodelavcem, ki so bili v preteklem letu zaslužni za najkakovostnejše delovne dosežke, strokovne delovne prispevke v daljšem časovnem obdobju in dolgoletni delovni opus v zavodu. Podelitev priznanj je povezovala radijska napovedovalka in voditeljica Maja Moll, z glasbenimi točkami pa ga je popestril Big Band RTV Slovenija pod vodstvom Tadeja Tomšiča s solistom Rokom Ferengjo.

Priznanje RTV Slovenija za življenjsko delo so prejele:

Lidija Kremžar Možek

Je ena najbolj prepoznavnih in strokovnih tajnic režije skript in nepogrešljiv del ekipe Razvedrilnega programa TV Slovenija. Sooblikovala je vse večje razvedrilne oddaje v zadnjih 30 letih: od Iger brez meja, Eme, Melodij morja in sonca do vseh rednih oddaj razvedrilnega programa. V zadnjem času skrbi za priljubljen kviz Vem in živo mozaično oddajo Vikend paket.

»Že kot otrok sem se z očetom ponosno sprehajala po studiih naše televizije, ki so bili takrat še v sedanjih radijskih hiši. Večkrat me je vzel s sabo tudi na terensko snemanje. Zdaj že 41 let z velikim veseljem soustvarjam program. Večino svoje delovne dobe v Razvedrilnem programu, v katerem smo s kolegi in kolegicami skozi leta razvili pristen kolegialen in z nekaterimi tudi prijateljski odnos. Kot tajnica režije sem sodelovala pri nekaterih velikih projektih te hiše, kot so igre brez meja, slovenske popevke, izbori za Evrovizijo, melodije morja in sonca,

orioni itn. Zelo bom pogrešala adrenalin, ki ga doživim pri oddajah v živo. Skozi leta sem verjetno postala kar malo odvisna od tega adrenalina, ki te preplavi, ko odštevaš začetno špico oddaje. Redno sem pred vsakim velikim projektom sanjala, da iščem kaseto z začetno špico v pisarni, medtem ko mi dnevni režiser odšteva začetek oddaje. Pogrešala bom tudi sodelavce in sodelavke, s katerimi sem se dolga leta družila pri delu, pa tudi zabavi. Resnično verjamem, da sem bila privilegirana, ker sem lahko vso svojo delovno dobo delala to, kar me je veselilo in izpolnjevalo.«

Mirjam Muženič

Zamejske teme je obravnavala v skoraj vseh oblikah in zvrsteh ne le radijskega, temveč tudi televizijskega programa: od oddaj Sotočje, Studio ob 17.00 do prispevkov za Globus, Tednik ... Najbolj izstopajo njeni trije televizijski filmi: Bazovica, posnet ob 70. obletnici prvega tržaškega procesa, film o organizaciji TIGR in film z naslovom Biti to, kar si, poklon umetniku Klavdiju Palčiču iz Trsta. Dopisniško delo že skoraj 30 let opravlja

z velikim posluhom za vse slovenske rojake od Milj do Trbiža.

»Državno odlikovanje red za zasluge, ki sem ga iz rok predsednika države gospoda Boruta Pahorja prejela aprila leta 2016, sem namenila svoji družini, ki me je vsa novinarska leta nesebično posojala razširjeni družini slovenskih rojakov v sosednji Italiji. Priznanje RTV Slovenija za življenjsko delo pa delim s številnimi sodelavci predvsem regionalnega RTV centra v Kopru, ki so, vsak s svojim prispevkom, pripomogli h končnemu izdelku sklenjene novinarske verige od snemalcev, tonskih tehnikov, montažerjev, organizatorjev do obeh urednikov zunanjepolitičnih redakcij Radia in Televizije v Ljubljani. Ob vsakodnevnih obveznostih in delovnih izzivih smo vedno našli skupno besedo, delili osebna doživljanja in zadovoljstva ter poklicne uspehe in se spodbujali ob bolečinah. Tudi te so bile! Hvala vsem, ker ste verjeli vame!«

Helena Premrl

Njena pot po radijskih uredništvih je bila razvejena. V razvedrilnem programu je bila redaktorica Veselega tobogana,

sodelovala je pri oblikovanju oddaje Spoznavajmo svet in domovino. Val 202 je sooblikovala idejno in novinarsko s svojim prepoznavnim slogom. Leta 2001 jo je pot vodila na Prvi program: kot urednica je prevzela uredništvo jutranjega in nočnega programa ter prav tako kot urednica vodila dnevno-aktualni program in nazadnje še slovensko radijsko dopisništvo.

»Zvestoba radiu se je začela v osnovni šoli v Postojni, ko smo dobili nov vodovod. Napisala sem najboljši spis in dobila »posebno nagrado«. Prišli so kolegi s koprškega radia in me posneli. Študij novinarstva in prva študentska praksa je bila v zunanjepolitični redakciji Radia Slovenija. Urednik je bil Dušan Benko. Že pred koncem študija sem začela honorarno delati na radiu in mu ostala zvesta do zdaj. Prvih dvajset let na Valu 202, ki je dobredno oral ledino. Medijska krajina se je začela spreminjati – prvič smo se v novi državi lotili predvolilnih soočenj, živih oglašanj, neposrednih klicev poslušalcev. Takrat ni bilo zasebnih radijskih postaj, bili smo pionirji. Še zdaj, kljub veliki konkurenci zasebnih postaj, vzdržujemo raven, verodostojnost in družbeno odgovornost. Moja pot po radijski hiši se je nadaljevala v informativnem programu. Na koncu delovne poti ugotoviš, da največ štejejo dobri odnosi v kolektivu – spoštljivost in iskrenost. Naj tega ne zmanjka tudi v prihodnje, ko prihajajo drugačni časi. Držite se!«

Častna priznanja:

Stane Košmerlj

V bogati karieri tonskega mojstra je sodeloval pri vseh pomembnejših in zahtevnejših političnih ali športnih prenosih Radia Slovenija doma in v tujini. Svoj pečat je vtisnil tudi glasbenim in dramskim vsebinam. Njegova strast so bile vedno tudi gore. Prav po njegovi zaslugi se je slišal radijski glas neposredno s Triglava in številnih drugih slovenskih vrhov.

Vanda Šega

S svojimi vrednotami, vedenjem in sposobnostjo empatije je postala skoraj nepogrešljiva sobesednica vodstva, organov zavoda in sindikatov pri oblikovanju celostne podobe in snovanju internih aktov ter hvaležna rama za tolažbo številnim sodelavcem, ki so se zaradi težav v svojih delovnih okoljih znašli v osebnih stiskah. Z veliko tenkočutnosti in zaupljivosti odpravlja težave sama in skupaj z odborom Sveta delavcev.

Dušan Tomažič

Na Radiu Maribor je pomembno prispeval k številnim oddajam in programu. Prav tako je sodeloval pri številnih projektih nacionalnega radia. Ko je zamenjal radio za televizijo, je sodeloval pri dokumentarnih projektih TV Maribor, vodil in urejal je oddaje Tele M, Na vrtu, Skozi čas in Dobro jutro, Omizje, zabavno oddajo Koktajl ter bil izpraševalec in sobesednik v oddaji Dober večer. V dolgoletni karieri je pustil pomemben pečat tudi

pri izobraževanju radijskih in televizijskih novinarjev, hkrati pa je nepogrešljiv član komisije za podeljevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Priznanja za daljše časovno obdobje:

Dejan Čretnek

Je vrhunski športni režiser, kar mu priznava tudi mednarodna stroka – bil je izbran za režiserja prenosov smučarskih skokov na olimpijskih igrah leta 2010 v Vancouveru in leta 2014 v Sočiju ter z evropskega prvenstva v košarki leta 2013 v Ljubljani.

Teodor Holl

Teodor Holl je eden tistih snemalcev, ki je svojemu poklicu predan z dušo in telesom. Že 30 let vedno znova dokazuje, da dobre televizijske vsebine ustvarja in odlikuje predvsem dobra slika, za katero je vedno imel izjemno prefinjen občutek in smisel.

Boštjan Kogovšek

Urednik oddaje Tarča s TV Slovenija sodeluje od leta 1991. Je avtor številnih prispevkov in dokumentarnih Dosjejev o vojnah v Jugoslaviji. Vedno je pomemben člen ekipe soočenj. Bil je urednik oddaj Polemika, Dnevnik in Odmevi. Od avgusta 2018 je urednik oddaje Tarča. Teme, ki jih določa, so spremenile marsikateri tok dogajanja v državi. Odlikuje ga izjemen smisel za skupinsko vodenje, je načelen in odločen. S svojim načinom dela prispeva k ugledu in kredibilnosti RTV SLO.

Big Band RTV Slovenija

Za glasbeno popestritev podelitve priznanj je poskrbel Big Band RTV Slovenija pod vodstvom Tadeja Tomšiča s solistom Rokom Ferengjo. Foto: Adrijan Pregelj/RTV SLO

Darja Korez Korenčan

Oddaja Opus obstaja že 25 let. V tem času se je v njej zvrstilo na stotine glasbenikov in glasbenih slogov, nekatere oddaje so bile zasnovane dokumentarno, druge so bile preplet muzikološke in umetnostnozgodovinske stroke. Zvrstila se je pisana paleta uglednih slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev, reportaž z gostovanj naših orkestrov in zborov, s pomembnih mednarodnih festivalov in iz opernih hiš ...

Vlado Motnikar

Vlado Motnikar je že več let dragocen član Uredništva za kulturo. Pred četrto stoletja je prevzel urednikovanje oddaje S knjižnega trga, jo posodobil in ji dal novo, svežo obliko. Kot urednik vedno išče izvirne načine, kako Arsovedu občinstvu, ki se ponaša z zelo veliko bralci, priljudno, a hkrati strokovno neoporečno približati knjige, predvsem literaturo.

Frane Povirk

Mojster zvoka Frane Povirk je v svojem dolgoletnem ustvarjalnem obdobju sodeloval pri številnih zahtevnih in odmevnih projektih ter pustil neizbrisen pečat s profesionalnim delom, tudi v okoliščinah, ki so zahtevale izviren pristop in vsestransko tehnično znanje. Tako je izkazal izjemno bogato strokovnost.

Bojan Ulaga

Bojan Ulaga je eden najbolj znanih inženirjev v enoti Televizijska produkcija.

Poklicno pot je začel leta 1987 kot tehnični delavec v režiji zunanjih signalov v televizijski razdelilnici. Tukaj je bil neposredno vpleten v vse dnevno dogajanje in je lahko natančno spoznal vso hišo. Leta 2009 zamenjal delovno mesto in se pridružil laboratoriju za posredovalne sisteme kot inženir radiodifuzije specialist. Bojanovi prispevki in dosežki pri digitalizaciji in prenosi sklopov hiše so nedvomno izjemni in nadpovprečni.

Priznanja za preteklo leto

Jasmina Bauman

Jasmina Bauman že več let soustvarja program Radia Maribor: vodila je svetovalno oddajo, žive javne radijske oddaje, pripravljala oglašanja ... V zadnjem letu kreativno, vsebinsko, voditeljsko in moderatorsko soustvarja jutranji in dnevni program Radia Maribor, v okviru katerega je samostojno zasnovala, vodila in v celoti izpeljala akcijo Vesela tačka.

Ustvarjalke serije oddaj Delaj in molči: Andreja Gradišar, Darja Pograjc, Nataša Rašl in Ana Skrt

Za serijo oddaj Delaj in molči so novinarke Prvega programa Radia Slovenija Andreja Gradišar, Darja Pograjc, Nataša Rašl in Ana Skrt prejele nagrado čuvaj (Watchdog) za izstopajoče novinarske dosežke. Dodana vrednost oddaj je, da javno opozarjajo na kršenje pravic delavcev, saj tovrstne zgodbe zaradi strahu pred izgubo službe večinoma ostajajo skrite.

Tomaž Hudomalj

»Ko v Športnem programu gori, ne kličemo 112, ampak Tomaža Hudomalja,« sporočajo iz športnega uredništva. Tomaž Hudomalj je najbolj zavzet član uredništva. Neposrednim prenosom alpskega smučanja, nogometa in tenisa je »ob boleznih v orkestru« dodal še štiri športne panoge, ko je na reportersko mesto vskočil v zadnjem hipu. Poleg kolegialnosti in pripadnosti Športnemu programu je izkazal še izjemno obrtno znanje.

Ksenija Horvat

Ksenija Horvat je leta 2019 ob rednem delu voditeljice oddaje Intervju zasnovala in izpeljala tudi obsežen in zahteven Projekt Prekmurje 100, ki je povezal ves javni zavod. Vse leto so v projektu v rednih in izrednih oddajah gostili prekmurske goste z vseh področij življenja: gospodarskih, političnih, kulturnih, medijskih in socialnih.

Jerneja Jevševar Zelinka

Evropsko prvenstvo v odbojki ni imelo le športnih razsežnosti. Spremljanje odbojarske reprezentance so kolegi v štirimesečnem obdobju nadgradili z organizacijsko zahtevno paleto zabavnih, promocijskih in oglaševalskih aktivnosti. Pod celostno nadpovprečno izpeljanim projektom se je podpisala številna ekipa, najintenzivneje vpeti pa so bili: **Jerneja Jevševar Zelinka, Boštjan Reberšak, Nataša Zanuttini, Anja Hlača Ferjančič, Aleš Smrekar, Nataša Leskovšek in Srečo Katona.**

Ustvarjalci kriminalne nadaljevanke Jezero Jani Virk, Janez Pirc in Barbara Daljavec

Igrani program TV SLO je leta 2019 posnel in dokončal kriminalno nadaljevanke Jezero. Kot prva slovenska nadaljevanke te vrste je bila dobro sprejeta na MFF Sarajevo, kjer je prejela tretjo nagrado občinstva. Odličen odziv občinstva in kritikov je doživela tudi na festivalu Liffe. Lastna produkcija TV SLO je tako dokazala, da zmore poseči po najvišjih standardih take AV-produkcije.

Ekipa projekta Kamor greš: Teja Klobčar, Brina Nataša Zupančič in Miro Prljača

Glasbena urednica Teja Klobčar je s producentko Brino Natašo Zupančič in mojstrom zvokovne obdelave Mirom Prljačo ob 70. obletnici rojstva Tomaža Pengova pripravila poseben projekt, v katerem je nastalo enajst novih skladb, priredb Tomaža Pengova, ter cikel dokumentarnih oddaj.

Amir Muratović

Amir Muratović je pri dokumentarnem filmu Švicarija nastopil v dvojni avtorski vlogi: kot scenarist in režiser. Film v širokem kontekstu pripovedno in vizualno lepo zaokrožuje pestro zgodbo znamenite ljubljanske stavbe. Film Švicarija je bil uvrščen v tekmovalni program Festivala slovenskega filma 2019.

Ustvarjalci oddaje Na kratko Nina Cijan, Anna Dular Radovan, Helena Pirc, Nuša Ekar, Nataša Gaši, Aljaž Bastič, Jan Marin, Blaž Šivic, Mojca Šegula in Andreja Gostinčar

Ustvarjalna ekipa je leta 2019 pripravila redno tedensko osemminutno izobraževalno oddajo Na kratko. Oddaja je v celoti posneta na terenu, saj se želi oddaljiti od studijske razlage in predavanja. Njen novi, sveži in mladostni koncept je bil deležen številnih pozitivnih odzivov in pohval.

Ustvarjalci oddaje Na vrtu; Irena Bedrač, Ana Marija Berk in Igor Purnat

Projekt V grajskem parku je ekipa oddaje Na vrtu, ki gledalce nagovarja že skoraj četrto stoletja, zasnovala, da bi izobraževalno-svetovalni vsebini dodala nekatere elemente resničnostnega šova in tako še dodatno utrdila vez s tradicionalno zvestim občinstvom. S serijo desetih oddaj so naredili velik korak k popularizaciji in še večji prepoznavnosti oddaje.

Ustvarjalci oddaje Prva vrsta Alja Kramar, Milan Krapež, Tone Jurca in Grega Samar

Februarja bo že 100. oddaja Prva vrsta. Gre za vsebinsko, estetsko in oblikovno svež ter celostno zasnovan radijsko-spletni glasbeni format, ki je tehnično in organizacijsko zahteven. Oddaja postaja pomembno strokovno sito v našem prostoru, v glasbenih krogih pa merilo kakovosti.

Ekipa projekta prenove režije in studia Radia Maribor: Milan Gačar, Sašo Romih in Tomaž Šorli

Inženirji so s strokovnimi službami RTV SLO kljub različnim težavam in zapletom, ki neizogibno spremljajo izvedbo tako celovite prenove prostorov, tehnične opreme in delovnih procesov, izkazali veliko strokovno poznavanje problematike sodobne radijske produkcije. Poskrbeli so, da je ekipa sodelavcev Radia Maribor dobila sodoben, ustvarjalen ter kreativen radijski studio in delovne prostore.

Urška Valjavec

Urška Valjavec že več let vestno spremlja socialne politike, trg dela, demografske trende in pokojninsko zakonodajo. Leta 2019 je opozorila nase s pokrivanjem spreminjanja pokojninske zakonodaje. S svojim delom je določala tempo v medijskem prostoru in zaradi njenih prispevkov smo ponosni, da je bil Radio Slovenija referenčni medij za politične deležnike, socialne partnerje in druge medije pri obravnavanju pokojninskih sprememb.

Jurij Černič: Vlak ob 6.15

V se naokoli so polja, travniki in gozdovi. Prve hiše so oddaljene kakšen kilometer, vendar se jih ne vidi, ker jih zakriva z gozdom porasel grič. Postaja stoji sredi ničesar. Sem je bil premeščen moj oče. Dela ni bilo veliko. Potniki so bili redki, vlaki prav tako. Ustavila pa sta se samo tisti ob 6.15 in popoldne, ob 16.30, v nasprotno smer. Z mamó sta se naselila v majhni železničarski hišici ob progi, ker je bilo nekajkrat na dan treba tudi spustiti zapornice. Precej turobno ozračje za nekoga, ki je bil vaje delati na glavni mestni postaji.

Z mamó – tudi ona je bila iz mesta, na glavni postaji je prodajala koruzo – sta prisegla, da bosta ob prvi priložnosti odšla, pa nista. Jaz, ki sem se rodil dve leti pozneje, sem seveda odšel v mesto, v šole. A sem se vrnil. Izučil sem se za železničarja, da bi lahko nadomestil očeta, ko se je upokojil. In sem ostal.

Kriva pa sta onadva, starca, ki že več kot petdeset let vsako jutro, ob vsakem vremenu in ob vsakem letnem času, prihajata, da bi počakala vlak ob 6.15. Tiho sedita na klopci in ko vlak odpelje, se odpravita.

On je precej molčeč, toda poznam njuno zgodbo, ker je ona zelo zgovorna, pa tudi domačini radi kakšno rečejo o tem.

Sedla je na posteljo, poleg prenapolnjenega kovčka, in zmajala z glavo. Le kaj jo je prineslo nazaj v to zakotje? Saj je dekle za velika mesta. Resda ne bo igralka, kot si je zamišljala, ko je pred dvema letoma, drhteča od vznemirjenja, odhajala. A bila je pametno dekle, hitro se je postavila na realna tla. Vpisala se je v strojepisni tečaj, dobre tipkarice so zdaj zaželeni – ne bo vse življenje natakarica.

In tudi čedno dekle. To je videla v očeh številnih fantov, ki so jo obletavali, predvsem pa v njegovih, ko je odhajala. Imela sta se rada. Zato se je tudi vrnila. Ampak tisto so bile otroške igre. Le kako je mogla misliti, da jo bo tak fant čakal dve leti? Poročil se bo z Dano, ki je že davno vrgla oči nanj in je imela dovolj časa, da je spletla svoje mreže. Ko se bosta njuni posestvi združili, bo njuna kmetija prava bogatija.

Ravno ko si je prižgala cigareto, že mesec in pol ni kadila, ker on tega ni maral, je zaškripal pesek na poti do hiše. Vrgla je cigareto skozi okno, pomahala s časopisom, da bi pregnala dim, in si naglo izplaknila usta. Sicer je bilo zdaj že vseeno, pa vendar ...

Prišel je, da bi ji nesel kovček. Kot takrat. Le da je bilo takrat vse drugače, vsaj zanjo.

Hodila sta molče. On, s kovčkom v roki, je bil sploh bolj molčeče narave, ona, s pisano torbico, s katero je opletala, pa, presenetljivo, tudi ni našla besed, dokler ni na peronu položil kovčka na tla in sta obstala. Nista sedla, čeprav je bila klopa prosta.

On je seveda molčal, njej pa se je zdelo, da mora nekaj reči, čeprav ji ni bilo do besed. Jaz odhajam, ti pa se boš poročil z Dano in boš bogat posestnik. Prav vesela sem zate.

Ne bom se poročil z Dano.

Komaj čakam, da se vrnem v mesto, je nadaljevala, kot da njegov odgovor ne bi dosegel njene zavesti, med vse tiste luči, vrvež, trgovine, dogodke ... Neskončne priložnosti ... Prihodnost ... Govorila je z veselimi glasom, le da so se ji besede malo trgale in so bili presledki med stavki vedno daljši.

Vem, ti si dekle za velika mesta, jo je rešil. Njegov glas je bil stvaren in miren. Izražal ni nobenih čustev, razen morda sprijaznenosti z dejstvi. In ni gledal nje, ampak nekam čez progo, travnike in polja, do meglic, ki so lebdele nad leno reko v daljavi. Res je, da si se rodila tukaj, a vzcvetela boš lahko samo v širnem svetu, tukajšnja zapuščenost bi te zadušila. Tudi jaz bom odšel, je dodal čez čas. Prodal bom vse skupaj.

Ti si kmet z dušo in telesom. Samo tukaj si lahko srečen. Ti ne boš nikoli zapustil teh prelepih polj, travnikov in gozdov.

Ta polja, travniki in gozdovi so samo s tabo lepi, je odvrnil in se nerodno prestopil, da se je kovček nagnil in bi padel, če se ne bi naslonil na klopec. Zaslišal je pisk vlaka, ki je prihajal na postajo.

Le kako si lahko taka neroda! je zazvenela.

Oprosti, je zinil in hotel popraviti kovček.

Pusti kovček. Mene primi, je dahnila. Ovila mu je roke okoli vratu in ga začela poljubljati, on pa je začudeno zrl v solze, ki so ji začele teči po licih. Skoraj bi me izgubil. In jaz bi skoraj izgubila tebe.

Ona je poljubljala njegov obraz in on je pil solze z njenih lic. Trdno jo je držal. Tako, kot je hotela. In tako, kot je vedno hotel. Nikoli je ne bo izpustil.

Vlak je odpeljal. Postajni načelnik je gledal za njima, ko sta odhajala. On, s kovčkom v levici, molčeč kot vedno, in ona, ki se mu je obešala na desnico in si brisala solze, ki še kar niso hotele nehati teči, kot tudi ne njene besede.

In taka sta še vedno. On ne bo zinil nobene, ker je svojo zalogo besed porabil že zjutraj, ko se je pretegnil in zadovoljno vzdiknil: Kakšen dan! Ona, s še vedno zvonkim in mladostnim glasom, pa je kot nežno, radoživno žuborenje, ki se nikdar ne ustavi.

V Studiu 26 so v petek, 18. septembra 2020, razglasili najboljšo kratko zgodbo 29. Arsovega natečaja.

Na tradicionalni natečaj za najboljšo kratko zgodbo, ki ga vsako leto razpiše Uredništvo za kulturo Tretjega programa Radia Slovenija – programa Ars, je prispelo 734 zgodb, kar je najvišje število v zgodovini natečaja.

Strokovna žirija v sestavi predsednice **Tadeje Krečič Scholten** ter članov **Tatjane Jamnik** in **Gašperja Trohe** je izbrala štiri zgodbe za odkup, tri pa je nagradila. Tretje mesto je zasedla **Zgodba brez naslova** avtorice **Žive Škrlovnik**, drugo mesto kratka zgodba **Premene** **Mirjam Gostinčar**, prvo pa **Vlak ob 6.15** **Jurija Černiča**.

Dogodek je pospremila glasba v interpretaciji Klemna Golnerja, zmagovalno zgodbo Jurija Černiča Vlak ob 6.15 pa so interpretirali Branko Jordan, Tadej Pišek in Lina Akif.

Z zaključno prireditvijo se pot zmagovalnega vlaka ob 6.15 še ni ustavila. Zgodba je namreč dosegljiva tudi v tiskani obliki na nekaterih železniških postajah in vlakih Slovenskih železnic, poslušalci pa lahko dostopajo do posnetka zgodbe prek QR-kode na zloženkah in plakatih.

75 let
Big Banda
RTV Slovenija

Big Band RTV Slovenija leta 2020 praznuje 75-letnico svojega ustvarjanja in tako velja za enega najstarejših tovrstnih orkestrrov na svetu. Veliko vlogo pri ustanovitvi Plesnega orkestra ima mojster **Bojan Adamič**. Po njegovih besedah segajo korenine tega orkestra že v leto 1934. Že pred vojno je namreč ustvarjal z različnimi zasedbami, vodil je svoj ansambel, pozneje tudi orkester. Po koncu vojne je Adamič začel iskati člane svojih prejšnjih zasedb in ustanovil orkester, ki ga vodstvo radia najprej ni sprejelo z navdušenjem. Orkester je poimenoval Plesni orkester Radia Ljubljana, prvi nastop pa je imel 27. junija 1945 ob ponovnem odprtju Postojnske jame. Jeseni istega leta je orkester tudi uradno postal del Radia Ljubljana. Bojan Adamič ga je vodil vse do 60. let prejšnjega stoletja, v tem obdobju pa so pomembno vlogo odigrali tudi **Mario Rijavec, Urban Koder, Ati Soss, Mojmir Sepe, Franci Ogrizek, Dušan Prevoršek, Aleksander Skale, Mik Soss** in drugi.

V začetku 60. let je umetniško vodstvo prevzel **Jože Privšek**, ki je orkester v svetovnem merilu ponesel v sam vrh. Z njegovo upokojitvijo v začetku 90. let je Big Band RTV Slovenija vodil **Lojze Krajncan**, ob njem pa še Milko Lazar, Emil Spruk, Tadej Tomšič in drugi. Med letoma 2002 in 2013 je umetniško vodstvo prevzel **Hugo Šekoranja**, danes pa delo orkestra in kolektivnega umetniškega vodstva koordinirata **Lenart Krečič** in **Patrik Greblo**, umetniški svet pa sestavljajo **Adam Klemm**, **Aleš Avbelj**, **Blaž Trčak** in **Tomaž Gajšt**. Stalna dirigenta sta **Tadej Tomšič** in **Lojze Krajncan**.

Big Band RTV Slovenija je danes ne samo sinonim za začetek in razvoj slo-

venske zabavne glasbe in jazza ter pojem slovenske kulturne dediščine, temveč je eden redkih korpusov s pokončno in vztrajno držo, kljub prepisnim družbenopolitičnim okoliščinam. V 75-letni zgodovini je ohranil najvišjo izvajalsko raven v svetovnem merilu in odprl pot v glasbeni svet številnim, danes odličnim glasbenikom.

Odločitev, komu letos posvetiti zdaj že tradicionalni gala koncert Poletna noč, ni bila težka. Posvečen je bil Big Bandu RTV Slovenija.

3. septembra je imela Ljubljana posebno noč. Imela je Poletno noč, ki se je

iskrila v vsej svoji glasbeni moči. Na Kongresnem trgu v Ljubljani so ob članih Big Banda in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija pod taktirko Patrika Grebla, Tadeja Tomšiča in Lojzeta Krajncana nastopili najvidnejši slovenski pevci vseh generacij: Alenka Godec, Nuška Drašček, Eva Hren, Jadranka Juras, Mia Žnidarič, Nina Strnad, Anika Horvat, Saša Lešnjek, Janez Bončina Benč in Oto Pestner. Večer je povezovala voditeljica Bernarda Žarn.

Simona Moličnik, Alja Kramar

In memoriam
Stane Likeb (1922–2020)

Kot velik ljubitelj podvodnega sveta si nekega dne stopil v svet, ki se je začel oblikovati kot estetska kategorija, na radio.

Postajali smo tvoji kolegi in ti, Stanči, si nas sprejel kot prijatelje, v našo veliko čast.

Reportažni avtomobili in veliki studii so bili tvoja domena. Bili so tvoj drugi dom, skrbno urejeni in vzdrževani. »Saj na terenu je prepozno brskati po drobovju,« si dejal.

Z velikim studiem na kolesih si obkrožil Slovenijo, posredoval glas Radia Ljubljane iz najbolj odročnih krajev Slovenije in vanje.

Kdo ni poznal oddaje Koncert iz naših krajev, katere sinonim si bil.

Vsa Slovenija je spoznala glasbena izročila, ki so v teh skritih kotičkih Slovenije prehajala iz roda v rod in z zvočnim zapisom postala del naše kulturne dediščine.

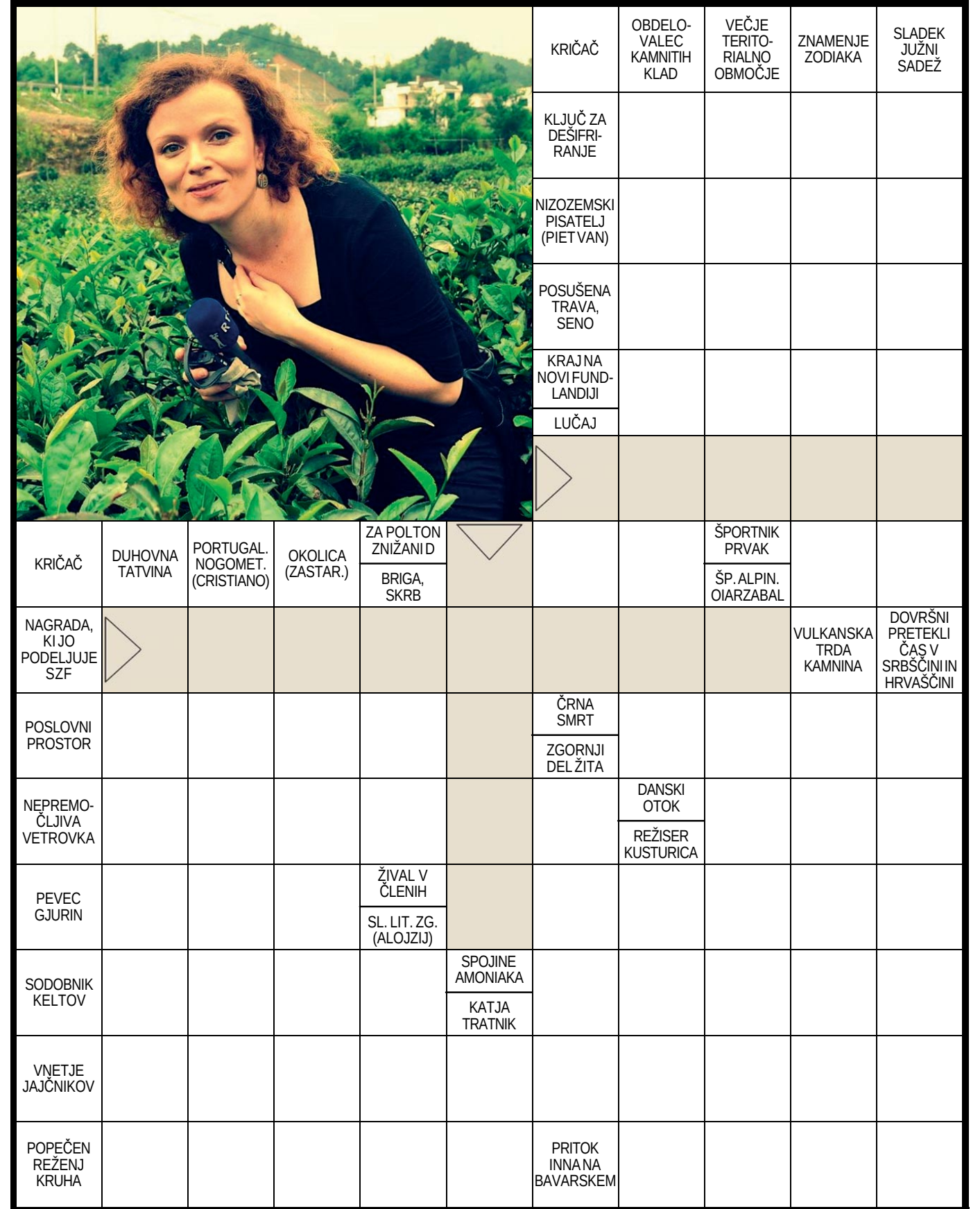
Študiozen, raziskovalen in vedno na tekočem z novostmi na področju študijske tehnike, ki se je razvijala zelo hitro, si bil potrpežljiv učitelj. Rad si delil svoje znanje, svojo ljubezen do radia, ki je postajal dom vsem, ki smo se mu zapisali, verjamem, da tudi po tvoji za-slugi.

V dejanjih preseganja samega sebe se pokaže človečnost – to si bil ti, naš Stanči.

Na nebu pa bo zasijala nova zvezda, ki bo bleščala kot biserna dušica.

Napisala Meta Rojc ob slovesnosti v spomin Stanetu Likebu

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov kricac@rtvslo.si. Izžrebali bomo tri nagrajence.

Rešitev križanke – Kričac (maj 2020): GREGOR DRNOVŠEK; KO GRE ZARES, SMO SKUPAJ
Nagrajenci: Tatjana Koščak, Mira Felicijan in Lea Sever

Čestitamo!

Vlado Kreslin, prejemnik nagrade
Franeta Milčinskega – Ježka za leto 2020.

#tudiojejavniRTV